

Találkoztam boldog cigányokkal is...

(folytatás az 1. oldalról)
való viszonyukban; anyagi helyzetükben; etnikailag és nyelvükben; a cigány „politikai elit” még politikailag is.

A legszélösebb példa a kárpátaljai cigányokról hangzott el: Beregszászon a szó fizikai értelmében gettóba zárták a cigányokat; Szőlősvégardó ci-

➤ számtalan olyan ok van, amiért ma központi társadalmi-gazdasági kérdéssé vált:

➤ rohamosan megnőtt a cigány lakosság száma és aránya (1971: 320 000; 2007: 6-800 000);

➤ szükségtelemmé váltak a cigányok által művelt foglalkozások: vályogvetés, köszörülés, edényfoltolás, kosárfonás stb.

ból: a cigányok döntő többsége teljesen kimarad az oktatás rendszeréből, de ha beintegrálják őket, megoldhatatlan problémákat okoznak a iskolákban. Ugyanakkor minden előadó az egyetlen lehetséges kiutat az oktatásba való bevonásukban látja. Hosszan sorolták az okokat, miért nem lehet bevinni őket. Víz E. Szilveszter a következőkben határozta meg:

- gyenge iskolák;
- rossz anyagi helyzet;
- visszahúzó szociális környezet;
- alacsony tanulási hajlandóság;
- a jó példák hiánya.

Hasonló okokat sorolt – más megfogalmazásban – a szabadkai Lepes Josip is.

Ezen túl még számos ok hangzott el az előadóktól: előítéletek, a környezet szokásaitól eltérő, hagyományos életmód, az eltérő szokásrendszer, a szabadság sajátos értelmezése és így tovább.

Megoldási kísérletek

Minden felvázolt kísérlet mindeddig kudarcba fulladt. Ezekről a kárpátaljai és a szabadkai előadó számolt be legszívesebben. Próbálkoztak a szüléssel támogatásával – üzlet lett belőle; szociális támogatási rendszert vezettek be – tűzharcig fajú magyar-cigány ellentétet eredményezett; megvonták a családi pótlékot az isko-

latás elmulasztása miatt (a Vajdaságban!) – ellehetetlenült az oktató munka; bevezették az integrált oktatást. Ez utóbbi külön fejezetet érdemel.

Az integrált oktatás

Magyarországon – jó magyar szokás szerint – most ez a sláger. Rettenetes következményeivel minden pedagógus tisztában van, aki ilyenben részt vesz. Mégis mindenki hallgat – érthetően: félti az állását.

Flóra Gábor (Partium) nem köntörfalazott. Kijelentette, hogy az integrált oktatás az oktató munka csődjét jelenti, nem a cigánykérdés megoldását. Maga a szó már megbélyegzést jelent az adott iskola számára, ahonnan a „magyar” szülők elmenekítik gyerekeiket, így az „integrált” oktatást folytató iskola automatikusan a szegregációt erősíti. Kutatásai során 70 megkérdezett pedagógusból 65 negatív véleményt mondott az integrált oktatásról.

A cigánykutatás jelentősége

Minden határainkon túli előadó hangsúlyozta, hogy a határon túl, a magyarság közelében élő cigányok magyarul beszélnek, és a magyarsághoz tartozónak vallják magukat. Véleményük szerint ebből az következik, hogy a cigánykérdés előbb-utóbb magyar kérdéssé válik.

A cigánykutatásról is Flóra Gábor fogalmazott legélesebben: nincs társadalmi haszna, nincs siker, nincs eredmény. Állítását egyetlen előadó sem cáfolta.

Úgy tűnt egy boldog ember volt az előadók közt is: *Csorba Zoltán*, a Pedagógiai Kar adjunktusa, aki mélyről indult, szívós munkával jutott el jelenlegi pozíciójáig. Előadását egy veretes *Németh László*-idézetel vezette be, majd a cigányság pozitív képviselőit, a vésztői származású *Lakatos Menyhért*-et, és az újkígyósi *Rostás Farkas György*-öt említette. Emlegette tanítóját is, akinek köszönheti, hogy most itt beszélhet. Záró mondataiban a négy versmondó cigány gyerek boldogulását, rajtuk keresztül a cigányság felemelkedését vizionálta, amelynek leglátványosabb jele lenne egy cigány alpolgármester a városban.

Kutas Ferenc

Babák Mihály, Flóra Gábor, Káich Katalin (Szabadka), Solti László, Víz E. Szilveszter, Orosz Ildikó, Puskás János a konferencián

gány lakói még magyar szemmel nézve is gazdagok.

Van-e cigánykérdés?

Erre is egyöntetű választ adtak az előadók: olyannyira van, hogy hovatovább a legnagyobb társadalmi gond lesz a megoldása. Az okfejtések lényege:

➤ mindig is volt cigánykérdés, de többnyire periférikusan jelentkezett;

➤ a rendszerváltás után megszüntek azok a munkahelyek, amelyek a képzetlen munkaerőt tömegesen foglalkoztatták;

➤ kimaradtak a magyar oktatás rendszeréből.

A cigányok és az oktatás

Feloldhatatlan ellentmondás rajzolódott ki az előadások-

és fizessen

érte most

csak keveset!

Értékes játékok 20-**50%** engedménnyel.*

Talizmán Játékbolt, Szarvas, Szabadság út. 46. 66-216-167

*Az akció 2010. február 12-től 26-ig, a készlet erejéig a kijelölt termékekre érvényes.